

Реферат на тему: "Душевна краса Наталки Полтавки за однойменною п'єсою І. Котляревського"

Іван Котляревський

Реферат на тему:

Душевна краса Наталки Полтавки за однойменною п'єсою І.Котляревського.

Іван Петрович Котляревський народився 29 серпня 1769р. у м. Полтаві в сім'ї канцеляриста. Він перший класик нової української літератури періоду її становлення, поет, драматург, перекладач, театральний і громадський діяч. У своїх творах автор змалював цілу галерею яскравих, художньо переконливих персонажів поеми – людей мужніх, витривалих, хоробрих, небайдужих до краси життя і вірних почуттю та обов'язку, тим самим зобразив український народ, націю як реальну історичну силу, за якою майбутнє. Такі п'єси автора як: "Наталка Полтавка" та "Москаль-чарівник" стали творами нової української драматургії з її новим героєм – представником простого народу, який утверджує гуманістичні засади людського життя.

На початку XIX століття на Україні шкільний і домашній поміщицький театри доживають свій вік; на заміну їм приходить професійний театр з професійними акторами. В 1804 році перший театр нового типу виник у Києві, а згодом і в Полтаві. Виставлялися переважно комедії російською мовою і про російське "панське життя". Тому стимулом для написання Котляревським його визначної п'єси "Наталка Полтавка" стало прагнення поповнити репертуар молодого театру, яка б відтворювала дійсне життя українського народу правдиво і барвисто.

Схожі сюжети можна зустріти у багатьох народних піснях і у драматургії, що існувала до І. Котляревського, — в інтермедіях та вертепних драмах. Але порівняно з ними "Наталка Полтавка" зробила великий крок уперед. Розвиток дії, мова, повноцінність зображуваних образів та ідейне узагальнення свідчать про яскраву майстерність Котляревського-драматурга.

Основна тема твору – показ життя сільської бідноти в епоху розладу феодально-кріпосницького ладу. Ідейний зміст п'єси – оспівування і утвердження громадянської та особистої моралі, виробленої народом; викриття й засудження аморальної панівної верхівки. Твір дуже багатогранний, він поєднує в собі безліч кумедних, разом з тим і драматичних, трагічних ситуацій. Сам сюжет п'єси, створений на життєвій ситуації, що відбиває реальні взаємини між селянами, досить простий: багатий пан возний Тетерваковський, користуючись своїм становищем, хоче одружитися з бідною дівчиною Наталкою, але вона любить Петра, за якого не може піти заміж через його бідність. Але й за возного дівчина йти не хоче, бо він старий для неї і вона його не любить, також боїться, що возний буде її зневажати через бідність.

У творі Тетерваковський — возний – хабарник, який упевнений, що світ

побудований на брехні і люди тільки обманюють один одного. Основний закон співжиття для нього – панування сильного над слабким. Не тільки хабарництво, а й казнокрадство для возного – це норма життя. Він виправдовує всіх шахраїв, хабарників і казнокрадів, бо сам теж розбагатів за рахунок "винувджених подарочків".

Здається, що за таких умов це замкнене коло приречене на страждання його героїв, але розв'язка має щасливе закінчення — Наталка виходить заміж за свого коханого.

Постать головної героїні — Наталки — зворушує і приваблює своїми чеснотами. Вона змальована як ідеал селянської дівчини. Наталка увібрала в себе усі найкращі риси жінки: скромність, чесність, доброту, сердечність та душевну силу. Разом з тим вона красива, розумна, моторна, дотепна, окрім того шанує матір і всіх старших себе, трудяща і завзята рукодільниця. Працьовитість дівчини підкреслюється тим, що протягом усієї п'єси вона не сидить без діла: то шиє, то йде по воду. Наталка не шукає матеріального достатку, навпаки, на її думку в заможного чоловіка бідна жінка: "буде гірше наймички, буде кріпачкою". Треба бути непересічною особистістю, щоб наважуватися виступати проти розповсюджених цінностей і захищати свої.

Також Наталка здатна до глибокої критичної оцінки людей, а власні вчинки дівчини доводять, що її слова не якась відсторонена від життя теорія — Наталка і діє так, як мислить: помірковано, але рішуче. Хоча це зовсім не заважає їй мати почуття гумору — протягом п'єси вона неодноразово промовляє влучні та дотепні слова. Загалом мова Наталки гарна, багата і співуча, сповнена мудрими народними прислів'ями.

Особисто Наталка вільна, але матеріальна незабезпеченість стає причиною її трагічного становища. Прагнучи добитися для доньки щастя й багатства, Терпилиха гнівається на впертість доньки, стає не милосердною і навіть жорстокою. Для неї щастя — в достатках. Вона вважає, що прагнення Наталки одружитися з Петром – результат легковажності і недосвідченості молодої дівчини. Тільки після довгих благань і материних сліз, Наталка вимушена погодитися вийти заміж за Тетерваковського, але це не зрада власних принципів, вона має вагому причину піти на самопожертву. Та глибоке й вірне почуття до Петра спонукає її за всіх умов залишатися вірною тільки йому.

Здатність Наталки наполягати на своєму найвиразніше проявляється, коли повертається її коханий Петро. Тут вже вона готова відкинути не лише якісь практичні міркування, а навіть усі традиційні звичаї, й виступити проти волі старших — адже йдеться про її кохання: "Коли Петро мій вернеться, то я не ваша, добродію", — заявляє Наталка при всіх і твердо стоїть на своєму. Незламна воля і сильний характер дозволяють їй перемогти в боротьбі за своє щастя.

Другим образом у п'єсі, що бореться за своє кохання є Петро. Він вірний у коханні, і ладен зробити все для Наталки. Так, він чотири роки поневірявся в наймах, складав останню копійку, аби тільки бути поруч з нею. Ідеал щастя для Петра такий же, як і у Наталки – дружне, трудове життя з коханою людиною. Спільні й такі риси в цих двох образах, як чесність, працьовитість, співчуття до інших.

Образ Петра не є дуже типовим. Петро надто чутливий, м'якохарактерний, нерішучий і слабовільний як на бурлаку – заробітчанина. Він не здатний до впертої боротьби за щастя, не наважується йти проти "узаконеного порядку", проти старших і владних. Але такі дії Петра пояснюються тим, що він здатний відмовитися від власного щастя в ім'я благополуччя дорогих йому людей – Терпилихи і Наталки. Та прагнення обох закоханих бути разом все ж таки здійснюється.

На мою думку, риси характеру Наталки — не просто риси окремої особи, чи то просто ідеальної жінки, йдеться не лише про неї. Живо та реалістично змальований образ, незважаючи на підкреслену індивідуалізованість, насамперед є узагальненням найкращих людських рис усього українського народу. Мені здається, що Котляревський створив його, щоб оспівати високі моральні та розумові якості низів тогочасного суспільства, відобразити їхню високу духовність. Я вважаю, що цим видатний поет і драматург висловив свою віру в народ і оптимізм щодо його майбутнього. Й зображуючи перемогу Наталки ще раз підкреслив віру в перемогу загальнолюдських гуманістичних принципів.

Особисто для мене вона уособлює не тільки ідеал жіночої краси, поміркованості та розуму, але й доводить як важливо боротися за своє кохання. Наталка, на мою думку, здійснила надзвичайний вчинок, пішовши на ризик і переступивши усі заборони. Дуже важливо пам'ятати, що коли мова йдеться про особисте щастя, треба бути сильною особистістю та прислухатися до своїх власних бажань. Людина сама знає, що для неї важливіше – гроші й матеріальний достаток, чи щастя поряд з коханим.